

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ
ATELIÉR PERFORMANCE

FACULTY OF FINE ARTS
STUDIO PERFORMANCE ART

Černá žena
BLACK WOMAN

DIPLOMOVÁ PRÁCE

DIPLOMA THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

BC. JANA ORLOVÁ

VEDOUcí PRÁCE
SUPERVISOR

PROF. AKAD. SOCH TOMÁŠ RULLER

OPONENT PRÁCE
OPONENT

MGA. TEREZA DAMCOVÁ

BRNO 2014

DOKUMENTACE VŠKP

K obhajobě bylo předložena dokumentace série osmi performance

1) Prožila jsem večer s černou figurínou, dvojnicí, dítětem, milenkou.

Bajkazyl, Praha, 15.2. 2014, foto Petr Flíček.

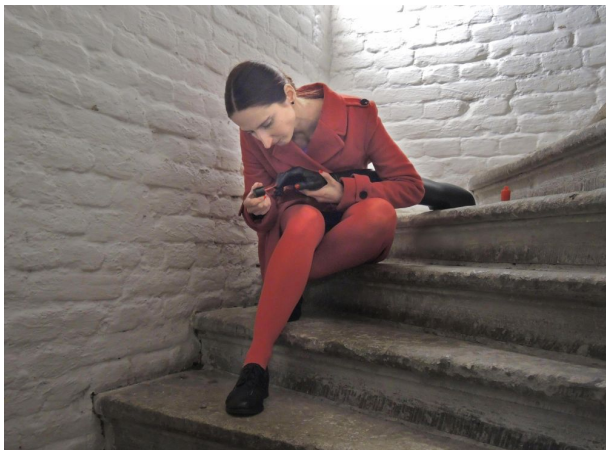
2) Černý odlitek mé pravé nohy. Nejdřív jsem jej leštila, potom jeho útrob lila z úst plnotučné mléko. Nakonec jsem nohu rozbila boxerskou rukavicí.

O důvod víc být ženou! (...alespoň na jeden den...), Kabinet múz, Brno, 8.3. 2014, foto Oldřich Sklenář.

3) Nalakovala jsem na červeno nehty mužské ruky - černé figuríny. Stála jsem pak s rukou vztyčenou v úrovni pohlaví a bránila běžnému průchodu.

Skleněný den: festival Skleněné louky, Brno, 15.3. 2014, foto Jana Zimčíková.

http://archiv.ffa.vutbr.cz/vskp/video/2014-orlova-jana-kdo_to_dyl_vydrzi

4) Krátce po začátku performance jsem byla atakována znechucenou divačkou.

Festival Lepry, Hrušovany u Brna, 15.3. 2014, screenshots.

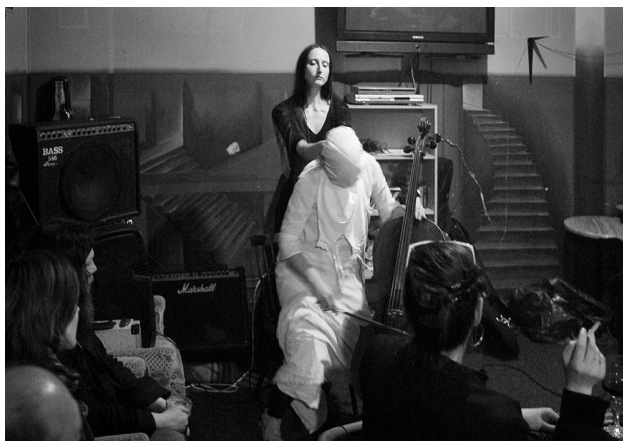
5) V psí masce - lebce jsem rozhazovala rýži jako zvláštní aluzi na svatební obřad.

Ponorka, Olomouc, 20.3. 2014, koncert kapely Hynkovy zámky, foto Jakub Urbanec.

6) Vytahuju hadí kůže z kapes, z boty, z úst... Potom Natálii hadí kůží škrťím.

U Slavičků ve tři ráno, 11.4. 2014, spolupráce s Natálií Hoškovou, foto Tomáš Benda.

7) Žvýkám syrová játra.

Akce PILOT - podzemní vzpomínka na Mejlu Hlavsu, Bílá Vrána, Praha, 12.4. 2014, koncert kapely Skrytý půvab byrokracie, foto Krištof Havlice.

8) KDO TO DÝL VYDRŽÍ

Nechávám se škrtit tak dlouho, dokud já nebo Štěpán neřekneme dost. Čas akce pět minut.

Festival Kůra, Kutná Hora, 18.4. 2014, spolupráce se Štěpánem Bartošem, foto Jan Škop.

Černá žena

Černá žena jako symbol.

Černá žena jako odvrácená tvář, jako stín.

Černá žena jako zánik, destrukce, smrt.

Černá žena jako archetyp a manifestace.

Soubor Černá žena vznikl na popud lidské ambivalentní fascinace smrtí a jejím projektování do osob ženského pohlaví. Jak jsem zjistila v teoretické části své diplomové práce, tato projekce spadá do dvou tématických okruhů. Jednak je to hrozná žena - Smrt a jednak krásná žena - Smrt. A velmi často obojí zároveň. Často je výtvarná personifikace Smrti mladá, krásná, a sexuálně přitažlivá. To odráží spojení smrti a sexuality, la petite mort. Smrti, které se stejnou měrou bojíme a stejnou měrou po ní toužíme. Smrt je každodenní součástí života, metaforicky i reálně stále něco umírá, něco starého odchází, aby uvolnilo místo nové skutečnosti, novému přístupu. S tím souvisí lpění na zaběhlém a pohodlném, čemuž má mytologicky za úkol učinit přítrž například indická bohyně Kálí, která je známá jako ničitelka iluzí. Vnímám tedy smrt a její zosobnění mnohem šířeji než v kontextu kostlivců a fatálních dekadentních zobrazení, kterými je nicméně daná tematika chťe nechtě zatížena. Přirozeným výstupem mého oboru studia, tj. performance, je snaha o sebeidentifikaci se Smrtí, tedy s destruktivní a transformační primární silou, a to v podmínkách dnešního světa. Realizací magisterského projektu je série performance, z nichž jsem vybrala osm k obhajobě.

Moje výchozí médium je literatura, poezie, reflexivní lyrika. Tvorba je pro mě výpověď, která má v sobě určité klíče k porozumění, nedává je však přímo, bez obalu. Jsem si vědoma interpretační bohatosti, kterou má v sobě každý člověk, nechávám ji tedy pracovat. Je na každém, aby dílo dokončil ve své mysli. (To, že každý vytvoří o něco jiné dílo, nevadí, naopak.) Ve své tvorbě chci akcentovat jisté poetické kvality života, není důležité, zda je mi zpětně přiřknut vliv dadaismu, surrealismu či

nonkonformní vlny šedesátých let. Hodnotné je pro mě spojovat neobvyklé s každodenním, dotýkat se osobních a sociálních hranic. Důležité je pro mě specifické místo a atmosféra, které spoluvytváří výslednou performance. Mám raději prostředí hospod a koncertů, hudebních festivalů než sterilně bílý prostor galerií, mám ráda živočišnost a spontánnost. Báseň, mém případě volný verš, mohu napsat nebo zrealizovat: Performance je pro mě živá poezie.

Touto optikou nelze standardně hodnotit úspěšnost či neúspěšnost práce, ale spíše životnost celého konceptu, který vznikl jako specifická fúze literárního a výtvarného vzdělání. Nehodí se příliš do racionálního diskurzu, který má rád jasně vymezené a zdůvodněné koncepty a výstupy. Otázka po smyslu (konkrétní performance či mé tvorby obecně) je pro mě otázkou filozofickou, na niž z principu nelze uspokojivě odpovědět, přestože bych ráda. Stejně jako smysl života je pro mě smysl umění propastná, avšak velmi vzrušující otázka.